Tahsilat Takip Programı Sistemi Hakkında

Gençlerin güzel bir esprisi vardır. “Kafana tokadan başka bir şey takma”. Sektör olarak da bizim kafamızda son günlerde “KEP” ve yeni versiyonu

“Tahsilat Takip Programı” ve Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi

Gençlerin güzel bir esprisi vardır. “Kafana tokadan başka bir şey takma”. Sektör olarak da bizim kafamızda son günlerde “KEP” ve yeni versiyonu Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) takılmış durumda. Tebligat konusunun Gümrük Mevzuatına göre uygulaması ve son zamanlarda Tahsilat Takip Programı gelişen 3 önemli konuyu, tebligat sistemi yeni uygulamasının sektöre ve meslek mensuplarımıza etkisini paylaşmak istedim.

Birincisi, Cari Gümrük Beyannamesinde gümrük vergilerinin tebliği ve ihtilaf durumunda tebliğ durumu;

Gümrük Kanunda, Gümrük Vergilerinin Tahakkuku, Tebliğ ve Ödenmesi 195 ila 197 maddeleri nde düzenlemiştir. Kanunun 197/3 fıkrasında**; “***Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer*” hükmüne amirdir. Vergi tahakkukunda ihtilaf olmaması durumunda tebliğ uygulaması bu şekilde uygulanmaktadır.

Cari gümrük beyannamesinde, muayene sonucunda beyandan farklı bir tahakkuk hesaplanması halinde (kağıt gümrük beyanında), tahakkukla görevli gümrük memuru “J” kutusunu doldurmaktadır. Gümrük Beyannamesi Doldurma Talimatına göre; J kutusu özetle aşağıdaki gibidir.

6 no.lu nüshanın arka sayfasındaki “J” kutusuna ise, eşyanın fiziki ve kimyevi tahlili, hayvan, bitki, gıda, ölçü ve filmlerin kontrolüne ilişkin inceleme sonuçları yazılır. Ayrıca, mükellef tarafından vergilerin yanlış hesaplandığı veya yapılan kontrollerin beyana uygun olmadığı hallerde, durum, muayene memuru tarafından bu kutuya müzekkere şeklinde kaydedilir. Yapılan

vergi tahakkuku beyan sahibine tebliğ edildikten sonra bu kutuya "Vergi tahakkukuna itirazım yoktur/vardır." ifadesi ile tarih yazdırılarak imzalattırılır. Şeklinde uygulama yapılmaktaydı. Bu tespit sonucu beyannamede redrese yapılmıyor, Ek Tahakkuk ve Ceza Kararı düzenlenmekteydi.

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü, 2018/8 sayılı Genelge yayımlayarak, "J" kutusunun işlevini elektronik olarak sisteme taşıdı. Genelge ile Ek Tahakkuk yerine kullanılmak üzere " **Gümrük Vergileri Tahakkuk Kararı"** uygulamaya konuldu. Bu genelgeden önce özellikle GTİP'e dayalı tespitlerde beyanname hemen redrese yapılmakta ayrıca bir KARAR düzenlenmemekteydi. (Ek Tahakkuk dahil) GTİP değişikliğinde kaynaklanan redreseli beyannameler için Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2006/19 sayılı genelgeye göre itiraz yolu yapılacağı açıkça belirtilse bile ortada bir "KARAR" olmadığı için Gümrük Kanunun "itiraz" hakkı ve yargı mercileri nezdinde sorunlar yaşanmaktaydı.

Uygulamanın son şekli ise; Gümrük Yönetmelik yürürlükte olduğundan "J" kutusunda müzekkere şeklinde devam etmekte birlikte beyanname de redrese yapılması halinde "Karar" ve ceza Kararı Gümrük Kanunun 232 nci maddesi doğrultusunda bizzat veya elektronik tebligat aracılığıyla yükümlüye tebliğ edilmektedir.

İkincisi, Ek Tahakkuk ve Ceza Kararı Modülleri'nin 15.08.2016 tarihinden itibaren devreye alınarak kullanılmasıdır. Tahsilat Takip Programı, ek tahakkuk ve/veya para cezası, geri verme/kaldırma ve bunlara ilişkin itiraz kararlarının düzenlenmesinden başlayarak tüm tahsilat aşamalarının elektronik olarak yürütüldüğü ve bu aşamalarda istenilen sorguların yapılabildiği bir program olarak planlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı;

- 15.08.2016 tarihinden itibaren oluşturulacak bütün ek tahakkuk ve ceza kararlarının Tahsilat Takip Programının ilgili modülleri kullanılarak oluşturulması, (09.08.2016 / 17920907 RYGM)
- Tahsilat Takip Programı, ek tahakkuk ve/veya para cezası, geri verme/kaldırma ve bunlara ilişkin itiraz kararlarının düzenlenmesinden başlayarak tüm tahsilat aşamalarının elektronik olarak yürütüldüğü, Söz konusu modül 13 Mart 2017 tarihinde Orta Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünde pilot olarak devreye alınmış olup, 23.03.2017 tarihinde de Bölge Müdürlüklerinizde devreye alındığı, (17.03.2017 / 23501102 (RYGM)

- 14.04.2017 tarihinde ise tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ve bağlantılarında devreye alınacağı. (13.04.2017 / 24193028 RYGM)

Duyurulmuştur.

Geçiş aşamasında; Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 09.08.2016 tarihli 17920907 sayılı yazısına istinaden (- Önceden düzenlenmiş kararlara ilişkin olarak, en geç 19.08.2016 Cuma günü mesai bitimine kadar, Ek Tahakkuk ve Ceza Kararları Takip Programına veri girişi yapılması,) **15.08.2016 tarihinden önce GÜVAS'ta kayıtlı Ek Tahakkuk ve Ceza Kararları, Tahsilat Takip Programına aktarıldı.**

Tahsilat Tebliğ Seri No 2 Tebliğin 39 ncu maddesine 17.02.2018 tarihli 30335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik tebliği ile aşağıdaki 3 ncü fıkra eklendi. *(3) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrası doğrultusunda, amme alacağının geri verilmesinde gümrük idaresince öncelikle yükümlünün Bakanlığa bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlarına mahsup yapılır, mahsup sonrası kalan bir tutar bulunması halinde ise bu tutar, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlarına mahsup edilir.* Hükmüne istinaden Geri verme Kaldırma taleplerinde yükümlülerin iade edilecek tutarlar, özellikle 15.08.2016 tarihinden önce düzenlenen Ek Tahakkuk ve Ceza Kararları GÜVAS'tan aktarılan Tahsilat takip Programında kayıtlı ek tahakkuk ve ceza kararları olarak, Tahsilat takip Programında kayıtlı Ek tahakkuk ve Ceza Kararı olması durumunda yükümlüye tebligatla mahsup edileceği tebliğ edilmektedir. Bu durum karşımıza **Gümrük alacaklarının takibinde GÜVAS'tan Tahsilat Takip Programına aktarılan ve halen sistemde açık kalan eski yıllara ait ek tahakkuk ve cezaların gündeme gelmesi idari ve yargı mercilerine intikal eden sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır.**

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 06.03.2013 tarihli yazısında duyurulduğu üzere; "*ek tahakkuk ve ceza kararlarının saymanlıklara ödendiği anda "Ek Tahakkuk ve Ceza Kararları Takip Programlarındaki kaydın otomatik kapanmasına 15 Şubat 2013 tarihi itibariyle başlandığı bildirilmiştir.*

Geçen zaman içerisinde intikal eden sorunların başında "tebliğ tarihinin" anılan programlara girilmemesi oluşturmaktadır.

Sistemin eksiksiz çalışabilmesi için, düzenlenen ek tahakkuk ve ceza kararlarının yükümlüye tebliğinden (anlık yapılan tebliğ yada tebliğ yazısının yükümlüye gönderilmesinden sonra gelen posta alındısına bağlı olarak) sonra, Tebliğ Tarihinin her iki programın ilgili alanına girilmesi zorunludur.

Aksi takdirde ek tahakkuk ve ceza kararlarının otomatik kapanması mümkün olmayacaktır.

Ödendiği halde kapanmayan, insan hatası olarak sistemde kapatılmayan zamanaşımı süreleri dolmuş, karar örneklerine ulaşılamayan ek tahakkuk ve ceza kararları günümüzde kamu alacağı olarak takip edilmektedir. Geri Verme kaldırma taleplerinde olumlu sonuçlanan iadeler yapılmamaktadır.

Ticaret Bakanlığınca, GÜVAS Sisteminde açık olan Ek Tahakkuk ve Ceza Kararlarının Tahsilat Takip Programına aktarılmasına ilişkin kriterler yeniden belirlenerek elektronik ortamda yayınlanması ve yükümlülerin mağduriyetini giderecek yasal düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

- Tahsilat Takip Programı, son olarak; Uzlaşma Modülünün kullanımına ilişkin pilot uygulama 20.03.2018 tarihinde Uludağ Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünde başlatılmış, bu tarihten itibaren Bölge Müdürlükleri peyderpey uygulamaya geçirilmiş ve 24.10.2018 tarihinde İstanbul ve Ege Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerinin de sisteme dahil edilmesiyle mezkur Modül tüm Bölge Müdürlüklerinde kullanılmaya başlanmıştır.

Uzlaşma müracaatında elektronik ortamda bulunulduğunda; sistemde tebliğ tarih işlenmesi durumunda müracaat yapılabilmektedir.

Elektronik Tebligat ise hayatımıza 2011 yılında 7201 sayılı Kanunda 6099 sayılı kanunda değişiklik yapılması, Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Yönetmelik yayınlanması ve Elektronik Tebligat Yönetmeliğinin 19.01.2013 yılında uygulanmaya konulması ile girdi.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin "Elektronik tebligat hizmetinden yararlanma" başlıklı 7'nci maddesi uyarınca anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere, elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur. Gerçek kişiler ve diğer tüzel kişiler elektronik tebligattan isteğe bağlı olarak yararlanır. Bu hüküm gereği, tebligat göndermeye yetkili mercilerin ve sermaye şirketlerinin (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit

şirketlerin) KEP hesap sahibi olması 19.01.2013 tarihi itibariyle zorunlu olmuştur.

2018 yılında Adalet Bakanlığınca Elektronik Tebliğ Yönetmeliği revize edilerek (19.01.2011 tarihli Elektronik Tebligat Yönetmeliği) yürürlükten kaldırılarak 06.12.2018 tarihli 30617 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu yönetmelikle KEP yerine UETS sistemi ile tebligatı getirilmiş, ancak KEP Yönetmeliği günümüz itibariyle yürürlükten kaldırılmamıştır.

Ticaret Bakanlığınca; 25.01.2018 tarihli 30312 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektronik Tebligat Sistemi Genel Tebliğ (Sıra No 1) Tebliğ yayınlanmıştır. Ticaret Bakanlığı 13 Kasım 2018 tarihinde resmi internet sitesinden yayınladığı duyuru ile Elektronik Tebligat, 640 sayılı Gümrük Personeli ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 01 Sıra No.lu Elektronik Tebligat Sistemi Genel Tebliği hükümlerine göre tebliği gereken belgelerin, Bakanlığımız E-Tebligat sistemi üzerinden Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) teknik alt yapısı aracılığıyla yükümlülerin elektronik adreslerine tebliğ edilmesidir. Bu tebliğ fiziki ortamda yapılan tebligat ile aynı sonucu doğurmaktadır. Elektronik imzalı tebligatın Bakanlığımız imza süreci tamamlanmasından sonra, Gelir İdaresi Başkanlığı teknik alt yapısı üzerinden yükümlülerin elektronik tebligat adresine iletilmektedir. Bakanlığımız E- Tebligat sisteminin uygulamasına ilişkin çalışmalar 05 Kasım 2018 tarihinde tamamlanmış ve uygulama aynı tarihte gerçek ortamda devreye alınmıştır. Tüzel kişilik bünyesinde faaliyet gösteren veya göstermeyen bütün gümrük müşavirleri ve yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri de E-Tebligat Sistemini kullanmak zorundadır**.**

KEP Sistemi ile UETS sistemi arasındaki fark; KEP sisteminde ileti açıldığı tarihten itibaren 5 gün sonra tebliğ edilmiş sayılmakta iken, UETS'de ileti ne zaman açılırsa açılsın 5 gün sonunda tebliğ edilmiş sayılmaktadır. Diğer bir fark, UETS Sisteminde; Ticaret Bakanlığınca E-Tebligat gönderildiğinde Elektronik Tebligat Talep Bildiriminde belirtilen telefon numarasına SMS yoluyla ve/veya bildirilen e-posta adresine mail yolu ile bilgilendirme yapılmaktadır. Ticaret Bakanlığı E-Tebligat uygulaması kapsamında kendisine elektronik tebligat yapılma zorunluluğu getirilenler Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminden elektronik tebligat adresi almak ve sistemi kullanmak zorundadır. UETS Tebligat Sistemine, Gelir İdaresi Başkanlığı, İnternet Vergi Dairesinden e-devlet girişi ile tebligat sekmesinden ulaşılmaktadır. En önemli fark ise, Gümrük Müşaviri/Gümrük Müşavirliği firması dilekçesi ile müracaat edilse bile, UETS Tebligat Sisteminde, sadece firmaların yasal sahipleri (Ticaret Kanuna göre şirketleri temsile yetkili gerçek kişiler sisteme

tanımlandığından) tanımlandığından tebligat iletileri bu kişiler görebilmektedir.

Üçüncü konumuz ise; 7201 sayılı Tebligat Kanunun "**Vekile ve Kanuni mümesile tebligat"** başlıklı 11 nci maddesine göre; tebligatın direkt Gümrük Müşavirine yapılıp yapılamayacağı hususudur. Gümrük Müşaviri standart vekalet sözleşmesi ile bu kanun kapsamında "vekil" olarak değerlendirilmediğinden Ticaret Bakanlığı, 13.11.2018 tarihli internet duyurusunda; özel bir yetki içeren noterden alınmış vekaletname vekili aracılığı ile de yapılabileceği belirtilmiştir. Gümrük Müşavirleri için elektronik tebligat sistemine kaydolunması biraz da bu nedenle olsa gerek, yükümlüden alınacak özel vekalete istinaden sisteme dahil olacaktır. **Ticaret Bakanlığından Özel Vekalet içeriği ve yükümlüler adına gümrük işlemlerine mahsus olmak üzere tebligat yetkisini kullanmaya ilişkin uygulama konusunda duyuru beklenmektedir.**

Sonuç olarak; Gümrük Müşavirleri tarafından müracaat edilen her türlü itiraz ve başvurular için UETS'de tebligatlar yükümlülere tebliğ edilmektedir. Uygulama bugün itibariyle henüz oturmamıştır. Tahsilat Takip Programına göre tebliğ tarihi sisteme girildikten sonra Tahsilat Takip Programında aktif hale gelmekte şimdilik uzlaşma müracaatında gelecekte ise elektronik ortamda itiraz edilebilecektir.

BU YAZI YETKİLENDİRİLMİŞ GÜMRÜK MÜŞAVİRİ SAYIN RECAİ HERGÜN TARAFINDAN KALEME ALINMIŞTIR.

KAYNAKÇA:

- Gümrük Kanunu; 195 ila 197 maddeler,
- "J" Kutusu; Gümrük Yönetmeliği EK 14 Gümrük Beyannamesi Doldurma Talimatı
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü 2018/8 sayılı Genelge.
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 09.08.2016/17920907 tarih sayılı yazısı
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 17.03.2017/23501102 tarih sayılı yazısı
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 13.04.2017/24193028 tarih sayılı yazısı
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 26.11.2018/39184053 tarih sayılı yazısı (Elektronik Tebligat Kılavuzu)
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 24.09.2018/37423298 tarih sayılı yazısı (Gümrük Müşavirlerinin Elektronik Tebligat Sistemi kullanma zorunluluğu)
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 06.03.2019/1651 tarih sayılı yazısı

- 7201 sayılı Kanunda değişiklik Yapan 6099 sayılı kanun (19.01.2011/27820)
- Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, (25.08.2011/28036 RG)
- Elektronik Tebligat Yönetmeliği, (19.01.2013/28533 RG) Mülga
- Elektronik Tebligat Yönetmeliği (06.12.2018/30617 RG)
- Elektronik Tebligat Tebliği (25.01.2018 tarihli 30312 RG)
- Risk Yönetimi Resmi internet sitesi